

NOVÁK VALENTIN

Páternoszter*

A földszinten bebólintott hozzám Fergeteges Karanar. Szép tevefeje mögött egy végtelennek tűnő szovjet-ázsiai rendező-pályaudvar, még rezzenéstelen, de útra kész teher-szerelvényekkel. Bú-lak felé... Ódöngő vasúti munkásokkal. Élet-pályabejárókkal, „mindenre óvatos”, abszolút-hiba-hallású krampácsolókkal, felelősség csapta vállú, váltóláztól égő tekintetű váltókezelőkkel. Aztán Karanar nagyot bömbölt, s egyszerre minden megmozdult. A végtelen rendező pedig ponttá zsugorodott. Tovább! A rohamosan szűkülő résen még látom, Fergeteges Karanar púpjai vízvesztve lappadnak bordák metszete oldalához...

Az első emeleten dobpergés fogadott. S egy Matzerath-törpe rohangált groteszkül, szürke fellegek alatti krumpliföldeken. Üvegtornyok hasadtak ketté kiáltásától. Aztán egyre több és több gyermek verte bádogdobjait. Egyre több és több elhallgatott múltú emberke, aki már előre törpe maradt. De szerepet csak később, nagytörpeségükben kaptak, s lettek énekesek, edzők, politikusok, költők, írók, papok. Közös nevezőjük: a fül. A száj. És a görbület. És mindnek volt valahová szolgáló kilátótornya. A tabula rasa, melyet reszketeg kézzel vagy magabiztos betűrajzolatokkal piszkítottak, mögöttük hisz feltartóztathatatlanul verődtek a dobok, a kivégzés előtti ütemek, tisztítótüzből égnek... A dobszó, lehet, a szív tehetetlen kalimpálása... Tovább! A rohamosan szűkülő résen még látom, ahogy szilánkokra hullnak a világ tornyai, és O. Szemét Láden, a virtuális tuskó dialízisre igyekszik a Ketteszámú Sziklaklinikára... Hol, ha berobbantják, lesz tora, de nem lesz bora, amennyiben igazhitűt programoztak a pentagon kiber-gurui.

A második magasában egy tudószanatórium nyugágypokróca alatt *Hans Castörpe* álmodozott madame „*Sosé*”-ről. Az őszülő *Szeptembrini* és a világfájdalmas *Afta* elszívta az összes *Mánia Mancsinijét* és maradék levegőjét. Közben odalenn megdörrent a valóság, és masírozni kezdtek a hangyák. A világot képernyőszűrte a nagy, fehérköpenyes főorvos, és kitette okulásul az emberiség jogasztalára e röntgenleletet, de az ember-hangyák vakon tapogattak tovább a „boldoguláshoz” vezető illatösvényeken, s mindössze csak okulni voltak hajlandók. Tovább! A rohamosan szűkülő résen még látom Tamás Manust, aki összehajol a Semmi Ágához címzett fogadóban bizonyos Dzsuzeppe Etelével, népnévén Hiába Józseffel, akiből mára csak a borderline-ja maradt, a többbit kisajátították a tudós elmék...

A harmadikon a világlélek magyar hangja szüremlik be hozzám. Ugyan János, aki tudásával arra is predesztinálva lett volna, hogy megírja a magyarok evangélio-

* Részlet az azonos című regényből.

mát, annyi eposz papírra álmodása után, nekem kedvesebb, mégis Sándor apostoli sorai fogadnak... Aztán János vitéz és Vitéz János felhőtortával kínál, melyre J. P. monogramot pingált a Literatura cukrászda tézstaszobrása. Aztán elősötétlenek Segesvár tornyai. Dzsidak erdeje. Aztán az istenes B. B. int felém, jöjtek ágyúgolyókkal labdázni Esztergom alá, hisz ilyen magasan már ezt is lehet, súlytalanok hisz a golyóbisok. Akár tekézhetnénk is. Kilenc törököt kell felütni minél kevesebb gurítással. Addig is kezembe nyomja egy jövőbeni versét: Vágyott Kannás Borok májölő ideje // engem disznók közé tántorító heve // kettős látástól megbotlók nulladik szeme // Neked borvirágzik orrom meg az orcám // folyóborok borkutak neked csobognak // részeg szódáslovak is csak téled nyihognak // Az nagy ital után szederjes tagjaim // remegése ellen műanyag boraim // orvosságok s hevülnek nyeldekő inaim // Sőt még kocsmabéli pocakos söriszák // az rossz szagú barna-„birt” kik garral isszák // azok is a TVK-vegyilét szomjazzák // Ki szép bort megíva paroláz májával // vagy nem érint etilt üdítő szájával // netán delírál valamely véres császárral // Zúdul az földre részegeshad tetőled // fröcsös félhalmába bujdozlunk teveled // minden vadállat gerjed ha kiejti neved // Jól berúgva műtrágya-bor kegyelméből // dicsérjük az vegyész aki sose szédül // álmodunk üde májról gyermeki vesérül... Ebben a történelmi, irodalmi és itales kuszaságban teljesen elkábulok. Mekkora Jánosok! Micsoda Alexandros! Hol hagyta Bukefálosza? Vagy tényleg elporoszkált Barguzin-hagymázig! Micsoda Bálint! Ma meg Peti-kék és Peti-vörösek! Tovább! A rohamosan szűkülő résen még látom, hogy az egész társaság bemaszírozik az elavult, de kikerülhetetlen Spenótba, ami becsukódik, s visszaugrik a polcra sormintának... Csak a Petikék, a Peti Péterek maradnak örkényesen-önkényesen, legnagyobb csalódásunkra, nekik írtak új irodalomtörténetet, ha nem is spenótot, de zöldséget! Nagyjainknak bealkonyult, nekik dekonstruáltatott...

A negyediken Bornemisza Péter nyújt be egy aranyserleget, benne jó szerémségi bor, az utolsó évjáratok egyike. Nekem tette félre, mert érezte (ott a befejezett múlt időben), hogy a folyamatos jelenből valaki még nyelvére veszi az ő ördögi kísérteteit, s újólá zengi az ódon félelmeket. *Látomásos bor ez, kedves barátom, jóféle ürmös. Megkönnyíti felfelé utad. Azonban, ha angyalt látsz, miközben várkapitánynak érzed magad, ne rémülj halálra, az csak tréfa. Borisszás vidámság.* Tovább! A rohamosan szűkülő résen még látom, hogy körülveszik az *kevény nimetök*, és az *fene törökök*... Mind egyikhez van egy kutyakívánalma...

A hatodikon (bevillan a piarista káté-dal *hat pohár bora*) szorgos lapozó-szolgák pergetik előttem, aki csak villámlátogatáson van itt, az ősrégény oldalait. Danilo Kis és Kadare került hozzá legközelebb bizonyos tekintetben... A túlvilágrajzok (könyvtár, álmofejtő) tekintetében. Hiába, no, a lényegéig alázott Balkán a legfogékonyabb életre, halálra, halál utáni életre. S most én, az átutazó, a kontinens földönfutója tekinthetek be a szakrális történetek szövevényébe. Ősrégény, minden leírt, leírható s ebben a szent percben papírra vetett mondatok tárháza. Ősrégény, HOLT-TENGERI TEKERCSEK-TEREMTÉSMÍTOSZOK-BIBLIA-XENOPHÓN-PETRONIUS-LONGOSZ-APULEUSZ-HOMÉROSZ-VERGÍLIUSZ előkép. Vagy, hogy nagyot ugorjunk – Fanni hagyományainak hagyománya! Isten naplóregénye. Ősrégény, minden tollforgató vágyott könyve, hogy csak egyszer, csak egy pillanatra álmodhassa, csak egy sorát is. Mindeközben a világ tollforgatói elfeledkeznek

róla, hogy ezt írják újra és újra, ezer változatban, ezer színnel és évvel, ezer formában, XX kromoszodómás századok regényfolyamaitól a Krisztus előttiség fragmentumaiig... Ősregény, a mindenhatás, az omnipotencia maga! Melynek egészéből csak puzzle-darabokat kapunk, hogy új szabályok szerint illeszthessük sajátunk tűnő gondolataink szabad gyökeihez, hogy így ágaskodhassunk teljesnek hitt műveinkkel az ég felé... Mennyi másodpercbe zsúfolt gondolat az utolsó emelet előtt. De honnan tudom, hogy az utazásnak vége közeleg? Tovább! A rohamosan szűkülő résen még látom, hogy a hatalmas könyv alá – sancta simplicitas! – nedves fát hordanak, hogy mielőtt hamuvá porladjon minden idők – soha nem olvasott – leg-sikeresebb regénye, oldalai megkeseredjenek...

A HETEDIK MENNYORSZÁG felirat mellett figyelmeztető táblácska.

UTOLSÓ EMELET.
KÉRJÜK, SZÁLLJON KI!
A PÁTERNOSZTER ÜZEMELTETŐI
SEMMIFÉLE FELELŐSÉGET NEM VÁLLALNAK,
AMENNYIBEN ELVÉTI A VÉGSŐ ESÉLYT!

Sikeresen kilépek. Megijedtem – korholom magam. Mielőtt a lényegét megtudhatnánk, mi földi sárlények, meghátrálunk. Ám nincs idő a tépelődésre, mert elem perdül Douglas Adams, s kezembe nyomja a Galaktika útikaluz stopposoknak című, nekem dedikált könyvét. A végtelenedik folytatás n-edik kiadását. Olyan vastag, hogy most, mikor kinyomtatás után olvassák szerény munkám, még mindig az ő regénye teteje felé kémlelek, de nem látom a keményborító táblájának szélét. Igen, talán ő jutott legtovább. Az eget ostromolta, s rájött a lényegre. A lényeg nem más, mint az irracionalitás. Tudományos párja Hawkins, aki saját-idejének rövid történetében szintén az égbe tört, de a végtelen szétmorzsolta, mert a végtelen-isten nem szereti a képleteket... (Furcsa, de elbírom a tenyeremben, semmi izomfeszülést nem kíván az Útikalauz...) Most veszem észre, hogy egy tökéletes idomban, egy gömbben vagyok. Egy vendéglátó-ipari egységben. Már asztalnál ülök. Kör alakú. A pincér az étlap mellett a legfrissebb Biblia-lapokat is leteszi elém, s kellő szemérmességgel elvonul. „Oly nehéz a választás”:

Antiochiai mór becsinált	
Apostoli vesepecsenye	12
Boldog resztelt szív a'la Sacré Coeur	10
Csípős, pácolt nyelv P. P. konyhájáról	5
„Egy-az-isten” – fuszulykaleves, amerikaiasan	1
„Egy-az-isten” – fuszulykaleves, D. F. módra, székelyesen	1
Flambírozott hitviták középkoriasan, ördögkörettel	5
Húsok hitmártásban, mártíröntettel, bukott angyal módra	7
„Homoiusion” – emberfia főzelék Arius-habarással	2
„Homoiusion” – zsinati egytál leves betűtésztaival	3

Jezsuita imatál L. I. receptje szerint, fűszeres csigával	7
Kemencében sült máglya-pizza, autodafé feltéttel (inkaháton szárított chilivel)	9
„Misszionárius füle” – vendégmarasztaló csemege	12
„Négy évszak” – evangélista pörkölt-variációk Máté, Márk, Lukács és János tűzhelyéről	4
„Őskeresztény könnyek” – gyöngyhagymás steak római tálban sültve	7
Szt. Ferenc madárkái, ropogósan	7
Szentté avatási procedúra-tál négy személyre (Vitalin paprikával, savanyított almával, tanúvallomás darabkákkal, diabolikusan rotált kompóttal)	11
„Tűz-Víz próba” – nyárson sült vegetáriánus falatok, németalföldi szószba fullasztva	7
<i>A fizetség ... darab Miatyánkban értendő</i>	
És sorolhatnám a számos istenes és istentelen étket...	

Végül egy „Kódexmásoló”-t kértem a’ la carte, „szárnybontogatás” fantázianevű rizsával, s hozzá savanyúságnak „probatio calami”-t, mert az hasonlított leginkább a calamarira, ami a tenger gyümölcsei közül leginkább kedvemre való. Míg vártam fenségesnek hitt étkeimre, a L’Osservatore Romano-t kezdtem lapozgatni, s megakadt egy cikkem a szemem, amely a posztmodern literatúrai textusában oszcilláló totálisan nihilista szexust explikálta a klerikális recepció és a határozottan antiklerikális befogadás szemszögéből. (Erről majd egy másik regényben számolnék be, mert nagyon elkanyarodnánk a tárgytól...) Az új Bibliák, exegetikák és hermeneutikák, liturgia reformációs experimentációk, kanonizált és szentségtelen szövegek egymásnak feszülései, újraparazsló homoiusion- és homousion-viták, a cölibátus tarthatatlanságáról szóló vatikáni csetepaték, a pápa politikába avatkozásának szükségessége avagy fölöslegessége hidegen hagytak jelen pillanatban. Túl sok volt nekem ez a hirtelen-látomásos alászállás és „mennybemenetel”...

Nincs pénz magánál? Nem is kell! Biztosan átsiklott az apró betűs rész felett. Mehet Isten Hírével, az Evangéliummal, ha tudja végre a Miatyánkot. De hát csak töredékesen – makogok. Próbálja! De nem megy – hátrálok. Pedig megfogadta, ott, az őrségi kutyakörben, korántsem kréta-ebek gyűrűjében! Kieszközöltük a túlélését, de maga nem tartotta be, amit esdeklése, nyeldeklése közepette ígért... Mondja, vagy sem? Itt ez a fizetség! Itt nem érvényesek a maguk bankói. Ha nem mondja, hívjuk a... Hívjuk a Lelkiismereti Csoportot (LECSÓ), amely jobb belátásra készíti a lehető legfinomabb módszerekkel... Itt gázosak a könnyek... Kilenc Miatyánk volt ez a fogás! Zúgott a fejem. Pörgött velem a gömbétem. Biztosan megmérgezték – cikkant a gondolat. Most vettem csak észre, hogy a restaurant gömbhéjfalát magyar bibliafordítók könyvlapjaival tapétázták ki. Heltai, Károli, Sylvester és a többi próbálkozók átültetett sorai köszöntek vissza... Még huszita is! Harácsolók! – hörrentettem. Hiába, az égi vendéglátás is csak a földi mása! Lopnak, csalnak! Vonja vissza! Biztosan maguk fújták meg a vizsolyi példányokat is! Ezek itt nem az Ecserin kapható reprint lapjai! – vádaskodtam körbemutatva.

Vonja vissza, hitetlen ember! Soha! – replikáztam. Mondja vagy sem? Maguknak soha! Kik maguk egyáltalán? Önhatalmú Bibliamagyarázók? Aluljárói, hamisgitárú, engedélyfüggő evangelizátorok? Szektások? Térítők? Az étlap is micsoda blaszfémia! S ekkor akarva-akaratlan nyelvemre tódultak a sorok:

Miatyánk, ki vagy a mennyekben, szenteltessék meg a Te neved (etc...) Amen.

